

Nro. 33.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben, Kedben Octobernek 21 dik napján
1800-ik esztendőben.*

B e t s.

A' Palatinus ő Fő Hertzegsége, *Schönbrunból*
átját tegnap reggel *Buda* felé vette.

B u d a.

Ő Csaszari Királyi Felsége, Ansariai választott Püspök és a' F. Udvari Magyar Cancelláriánál valóságos Udvari Referens Consiliarius Szent-Király-Szabadgyai Méltóságos *Rosos Pál* Ur ő Nagyságát a' Szentséges Meg-váltóról neveztető *kapornaki* Apátúrsággal méltóztatott kegyelmesen meg-ajándékozni.

K k

Frantzia Ország.

Három Frantzia Frégátok már jó ideje hogy alkalmatlankodnak az Anglus és Portugallus kereskedő hajóknak a' *Déli Amériikai* partok körül, nesezetesen az *Amazonok folyovize* torkánál; már azonn vóltak, hogy ölzve gyülytött ragado. mányaikkal Frantzia Országba haza evezzenek; hanem az Anglusoktól meg-előztettek. Vagy 6 Anglus Linea hajók t. i. és néhány Frégátok oda küldettettek, a' melyek a' Frantzia Frégátókat meg-támodták, kettőt közzülök ha: oráig tartott heves tsatázás után elfogtanak, és tsak a' harmadiknak vólt az a' szerentséje, hogy el-szaladhatott, és Frantzia Országba a' *Rocheforti* kikötő helybe haza ezvezhetett. Az el-fogattatottaknak neveik *Concordia* és *Medéa*, annak pedig, a' mely haza érkezett, *Franchise*.

A' *Strasburgi* nagy templomot, melynek környülállásairól a' minap emlekezetet tettünk vala, az Országlólszék vizsgálta adatta a' Catholicusoknak. A' *Decas* és egyéb nemzeti innepi ceremóniák, a' városházának egyik nagy palotájában fognak ennekutánna véghez menni. — *Strasburgból* írják, hogy azok az Emigránsok, a' kik az 1793-dik esztendőben a' *Weisenburgi*, *Zaberni*, és *Strasburgi* vidékekről ki-vándoroltanak, és a' kiknek számok 30 ezerre tétetik, az Emigránsok' laistromából ki-töröltetni, hazájokba vizsgálá botsátatni, és jószágaikba vizsgálá helyheztedni fognának.

A' *Cherburgi* kikötőhelyből az a' hír érkezett Párisba, hogy az Anglusok, *Fontenay* tájján, Sept. 11-dikére viradó éjjel, a' Frantzia partra való ki-szállást meg próbálták légyen: hanem, 60 el-esett és sebbe esett emberekből álló vez-tessel ismét hajóra ülni kéntelenítették; nevezetesen egy ágyú, a' melyet a' Frantziák a' part mellé vontzóltanak vólt, és golyobissok nem lévén, kövekkel lövöldöztek belölle, leg jobb szolgálatot tett.

Azok között a' pohar-el-közfönések között, a' melyeket az első Consúl, a' Frantzia újj esztendei vedégség' álkalmatosságával az alztal körül ülök között elő mondott, meg jegyzették nevezetesen, hogy egy versben, 19 újj Depárta-mentomokért, t. i. a' Belgiumiakért, a' bal Ré-nusiakért, etc, kívánta, hogy igyanak a' vendégek.

Hogy *Máltha* már a' Frantziáktól az Anglusoknak, Capitulatzió által, bizonyoson által adattott, a' *Párisi Moniteur* is írja, a' ki egyfzersmind a' 18 Czikkelyekből álló Capitulatziót is már maga ki-hirdette, ilyen szavakkal: —

„Az egy felől a' *Máltha* és *Goze* szigeteik' Komendansa, Divisions - Generál *Vaubois*, és a' kikötő helyben lévő Frantzia hajós tsopórt vezére *Contre - Admirál Villeneuve*, más részről pedig a' *Britannus* és szövetséges seregek' vezére Generálmáyor *Pigot*, és a' *Máltha* előtt álló *Britannus* és szövetséges hajós seregek' vezére *Martin* Kapitány között kötött Capitulatziónak czikkelyei:

1) *Czikkely*. A' Frantzia örző sereg *Málthá*-ból és minden hozzá tartozó erősségekből, egész hadi parádéval, az az, dob szóval, lobogó zászlókkal, égő kanótzokkal, két 4 fontos ágyuval, azokhoz tartozó ágyuzókkal és munitziós ládával, ki jön, hogy egy meghatározott naponn és orában, hajókra szállittódván, *Marsiliába* el vitetődjön. A' tengeri, katona és polgári tisztek, mind azokkal együtt, a' kik az ök olztályaikhoz tartoznak, hasonló képpen a' *Touloni* kikötő helybe által szállitódnak. — *Felelet*. Az örző seregnek a' kívánt hadi parádé meg-engedtetik: hanem, mivel az ő egyfzeriben való el szállittódások lehetlen, tehát az, ilyen rendel fog meg-esni: Mihelyest a' Capitulatzió aláírás által meg-erősittetik, a' *Ricasoli* és *Tignie* nevü erősségek a' *Britannus* seregeknek azonnal által adódnak, 's ezeknek hajóik ugyan akkor a' kikötőhelybe is

bé-botsáttatnak. Az úgy nevezett *nemzeti* kaput, egy egyenlő számból álló Frantzia és Anglus örző sereg fogja al-foglalva tartani, mind addig, míg a' hojók, az először el-indulandó Frantzia tsoportnak fel-vételére, készen lelznek; ekkór az egész örző sereg ki-maschérozik hadi parádéval a' tenger partig, és ott fegyverét le-tévén, egy része azonnal hajóra ül; azok a' tsoportok pedig, a' melyek az első alkalmatossággal fel nem térnek, *Manuel* szigetét és erősségét fogják elfoglalni, a' hol fegyveres strázsáik lesznek, hogy a' falukra egy ember is közzülök ki ne széledezhesen. Az örző sereg, hadi fogságban lenni tartatik, és a' Britanniai Kir. Felség ellen mind addig nem szolgálhat, valameddig ki nem tseréltetik, a' melyet az ő tiszjeik parolájokra fel-fogadni tartoznak. Minden ágyuzó kézületek, munitziók, magazinumok, közönséges jegyző könyvek, és papirossak, azon tiszteknek általadódnak, a' kik e' végre ki neveztetni fognak.

2) *Czik.* Brigaderos General *Chenez* a' vár-Komendáns, és *Dhennzel* agyuzó és iuozsiner Brigadéros, a' szározonn és kajókonn lévő minden tisztek, katonák, és hozzájuk tartozók, továbbá *Gays Alphonsus Péter* nevü hazafi, Siriai és Palestinai vólt Frantzia közönséges Bízto, a' ki most történetből Málhában tartózkodik, minden féle polgári hivatal béli izémelyekkel 's kózzájok tartozókkal együtt, magokkal el-vihetik minden fegyvereiket, személyes vagyonnaikat, és tulajdonnyaikat. — *Fel.* Megengedtetik: ki-vévén azokat a' fegyvereket, a' melyeket a' katonák az első czikkely szérént letenni tartoznak. A' kardjokat az altisztek is megtarthatják.

3) *Czik.* Az örző sereghez tartozóknak lenni gondóltatnak, akármely nemzet béliek légyenek, mind azok, a' kik a' meg-szállásnak ideje alatt a' Respublika' szolgálatjában fegyvert visel-tenek. — *Fel.* Helybe hagyatik.

4) *Czik.* Az által-szállítottás a' Britanniai Felség' költségénn esik-meg. Minden katonák és tisztek az által-szállítottásnak ideje alatt olyan portziót fognak kapni, a' milyen a' Frantzia régulák szerént kinek-kinek az ő hivatala szerént illik. Hasonló képpen a' polgári tisztek és egyéb személyek is, rangjuk szerént valót. — *Fel.* Helybe hagyatik: de csak az Anglusok' tengeri regulájik szerént, a' melyek mindeneknek, akár-mely ranguk légyenek, egy forma portziót határoz minden külömbség nélkül.

5) *Czik.* A' Generálisoknak 's-minden katonára és polgári, tengeren és szárazon való tiszteknek, az ő bágáziájok és, papirossák' el-szállítására, valamint szintén *Gays* polgárnak is, szükséges hajók adattassanak. Az ő vagyonaik és írásaik, semmi meg vizsgáltság alá ne vettessenek, fogadást tévén a' Generálisok a' felől, hogy az ő tulajdonaik között, semmi más, közönséges vagy magános tulajdon, nem fog találatni. — *Fel.* Helybe hagyatik.

6) *Czik.* A' Respublikának minden itt lévő hajói, a' melyek a' tengert ki állhatják, az örző sereggel együtt, el evezhetnek innét Frantzia Országának valamelyik kikötőhelye felé, az után, hogy ezeknek is a' meg kívántató útra való kiadatott. *Fel.* Ez nem engedtetik meg.

7) Az el szállítottó betegek, az örző sereggel együtt evezzenek-el, és eleség, orvosság, orvosi és kéz-orvosi szerek, adattassanak nékik az útra. Azokkal, a' kik el nem szállítottóhatnak, illendő bánás légyen; a' fő vezér egy Frantzia orvost és kéz-orvost hágy hátra Málthában az ő szolgálatjokra: szállások, meg-gyógyulások után ingyen adódjanak nékik, és mi-helyest lehetséges lészén, ők is olyan módon küldődjenek hazájokba vilzfá, mint az örző sereg. *Málthát* az Anglus Generális Urak' törvényessége és emberisége alá ajánlják a' Frantzia vezérek. — *Fel.* Helybe hagyatik.

8) *Czik.* Semmi féle személyek, akármely nemzet béliek légyenek, ne háborgatód hassanak a' magok politikai vélekedéseikért, sem semmi tselekedeteikért, a' melyeket az ólta körvette. nek el, a' mi ólta *Máltha* a' Frantzia kormány. szék alatt vagyon. Különösön illesse pedig ez a' határozás egész szélessége szerént azokat, a' kik fegyvert viseltek avagy polgári, vagy katonai szolgálatot tettek: ezek sem vizsgálás alá ne vonattathassanak, sem a' magok viseletei. kért ne üldöztetethessenek. — *Fel.* Úgy látszik, hogy ez a' Czikkely nem tartozik a' katonai kormányozás alá: azonban mind azok a' lakosok a' kik itthon maradni kívánnak, és a' kiknek az itthon való maradás meg-engedődik, bizonyosok lehetnek a' felől, hogy igazágon és embiriséggel fognak véleek bánni, 's a' törvények által oltalmaztatni fognak.

(*A' többi mászszór következik.*)

Több mint 13000 ágyut találtak az Anglusok *Máltha* vagy *Lavaletta* várában 's a' különbözőkülömb bástyákban. A' várnak meg-szállása és ostrom alatt való létele, 2 elztendeig és 5 napokig tartott; nagy álhatatosság kívántatott annak ki-állítására. A' várat meg-szállott Anglus katonák' száma a' szározonn utóljára valami 6000 emberre szaporodott vólt. Az utolsó csoportot Gen. *Abercrombie* vitte oda *Minorca* szigetéről. Egy szóval a' sziget béli fegyveres lakosokat, és Neápolisi katonákat az Anglusokkal együve véve, valami 10 ezer emberre teszik az ostromlóknak erejét. A' Frantziák már tsak 4 ezerenn vóltak az erősségben, a' melyet tsak a' szároz felől ezen 10 ezer szövetségesek ellen védelmezni kénittettek. Az Anglusoknak meg-szűnés nélkül két Fregátjaik állottanak a' két kötő helyeknek szájok előtt, akármely sivatag idők vóltak légyen. A' Historiában alig van példája ezen dolognak (így ír a' Bétsi Üdv. Német Ujjság). Már rég, hogy tsak szamar és öszvér

hussal élt a' Frantzia őrző sereg, a' melynek 50 krajzáronn vette fontját. Utoljára a' matska és ürge hus is tsaknem tsemege vólt nékiek. Egy tyuknak 33 Forint vólt az árra, egy verő malatzot 50, és egy tojást, 20 krajzáronn vettek. A' gabona' árra sémmi nem hágott a' Frantziáknak ott létek alatt, minthogy oda való érke-zésekkór temérdek magazinmokat (élés házakat) találtanak ott.

A' *Málthábann* vólt Frantzia sereg' fő vezése *Gen. V ubois*, mikór már látta vólna, hogy egyebet nintsen mit tenni, ölfzve hivatta minden allatta lévő Generálissait, Stáb és Fő tiztjeit, 's a' Frantzia Republikának minden ott lévő Biztósait, a' kiknek elejekbe terjesztvén, hogy, az élet magazinumok már egy hónaptól fogva mind üressék, és már 12 napok mulva még tsak kenyere sem fog lenni az őrző seregnek: meg határozták, hogy az ő fő vezérjek már most az ellenséghez követeket küldhetz, és néki tiztességes capitulátziót ajánlhat.

Hogy a' Frantzia őrző sereg *Málthából*, éppen a' capitulálás előtt egy heves ki-ütést tett vólna, ez éppen fundamentom nélkül való hír, minthogy az ostromlók a' *Lavalettei* erősségek ellen már minden felől oly erős sántzokat hánytának vólt, hogy azokra ki ütni nem lett vólna a' Frantzia őrző seregnek tanátsos.

La-Valette várába Sept. 17-dikénn és 18-dikánn méntenek bé a' Neápolitanus és Anglus seregek. Az 1565-dik esztendőben Okt. 8-dikánn történt vólt ugyantsak, kogy a' *Törökök*, a' kik második *Solimán* Császár alatt az *Afrikai* Rago-dozó Státusoknak segedelmekre jöttek vólt, *Málthát* oda hagyni kéntelemittettek. Ök', azon esztendő Majussának 18-dikánn, szállották vólt meg *Málthát* — 78 ezer ágyugolyobist lövöldöz-tenek vólt ki réá, 15 ezer katonát, és 3 ezer hajós legént vesztettenek-el, és már a' főbbik-erősségben is, a' melyet az akkori Nagy Mes.

ter *La-Valette* védelmezett, leg nagyobb inaség volt, már három bástyák özsze lövöldöztetve voltak, és tsak egyedül a' nevezett nagy Mester tartóztatta az örző sereget a' várnak fel-adásától, a midön az *Algiriai* ostromló seregek' fő vezérét *Drogut* Genérált úgy meg tsapta a' vár' fokárúl egy inas egy nagy kövel, hogy néhány órák alatt ki múlt a' világból; a' mely történet azt tselekedte, hogy a' Török armáda Sept. 18-dikánn az ostromot oda hagyván, temérdek kárvallás után háza evezett *Máltha* alól. — Ez a' történet adta az alkalmatosságot arra, hogy a' *Málthai Rend* az után ezen várat, a' maga nagy bátorsággal és vitezséggel bíró Nagy Mesterének névéröl, *La-Valettának* nevezte.

Azok a' 16 *Andalusiai* vállogatott paripák a' melyeket a' *Spanyol Udvar* az első Consúlnak ajándékba küldött, már *Bourdeauxhoz* megérkeztenek. Négy és hat esztendőök között lévök. *Bourdeauxtól* fogva *Párisig* még egy egész hónapot fognak az útban el-tölteni, mivelhogy napjában tsak 4 mértföldet utaznak, hogy igen erősen meg ne találjanak fáradni. Szép lovaknak írják lenni ezeket az ahoz-értök.

A' Belső Minister *Bonaparte Lucian*, nagy vendégséget adott Octob. 3-dikánn a' még akkor Párisban lévő Départementális követeknek. Szép mazsikát is tsináltatott nékiek, a' melyre a' Párisi minden nagyobb tehetségű muzsikusokat özsze gyűlytötte volt. Jelen voltak a' két Consúlok, *Cambaceres* és *Lebrün*, a' Ministerek, Státus Tanácsosok, etc. — Azt mondják, hogy az első Consúl ezen Départementális követek közül mindenikkel különösön befélgetett légyen az ő Párisban való mulatások alatt, 's-nevezetesen mindeniktől az ő Deparatmentomjaikból való Emigránsoknak környüllálásaikról, 's-tulajdonságaikról, tudakozódott leg szorgalmatosabban.

Bonaparte Lajos, a' kinek *Berlinbe* lett érkezését igen erőssen siettették az Ujjság-írók, még

Octob. 4-dikenn *Morfontainban* azon vendégségben vólt, a' melyet *Bonaparte Jósef* a' Státus Tanácsos, a' Consúloknak adott ottan. A' vendégségen kívül fontos tanátskozást is tartottanak ezen alkalmatossággal a' Consúlok: 's-mint gyanítani lehetett, még tsak a' következett éjjlzaka indúlt útnak *Bonaparte Lajos*, *Berlin* felé.

Jelen vóltak ezen a' fényes vendégségenn, a' melyet *Bonaparte Jósef* annak emlékezetére adott *Morfontainban*, hogy az Amerikai Respublikával való eg yesség már most helyre állott, a' három Consúlokon és ház népeikenn kívül, minden Ministerek, külső követségi tagok, a' Státus Tanácsosok nagy számmal, és a' Meg-tartó Tanátsnak, Törvényhozó Gyűlésnek, 's a' Tribunátusnak Prézesseik, nevezetesen pedig sok olyan külömbkülömb személyek, a' kik hajdonában akármely titulus alatt az Amériikai Respublikánál valamely szolgálatban vóltanak, mint p. o. nevezetesen *Gen. Lafayette* is. Különösön ki-mutatni akarta *Bonaparte* ezen vendégségnek alkalmatosságával azt, hogy mely nagy hajlandósággal viseletessen a' Frantzia országlószék az Északi Amériikai Respublikához, és mely nagy örömet okozzon néki a' két Respublikáknak egymáshoz való közeledése. — (Az Északi Amériikai Respublikának Párisban lévő küldöttjeivel, Octob. 1 ső napján végezte-bé és irta-alá a' Frantzia országlószéktől ki-rendeltetett Commissió, a' melynek *Bonaparte Jósef* vólt a' Présesse, a' barátság és kereskedés-bélikötést). — Az azért addódtt *Morfontaini* nagy ebéd, 180 személyekre terített asztalnál, és három egymásmellett lévő nagy palotákban történt, a' mely palotáknak mindenike az innept ceremoniának tulajdonságához alkalmaztatott módon vólt fel-ékesítette. A' bennek olvastató felül irások, vagy czim-irások (inscriptiók) ezek vóltak: az elsőnek, *Salle de l'union* — a' másodiknak, *Salle de Washington* — a' harmadiknak *Salle de Franklin*. — Min-

denik fel vólt zöld levelekkel, virágokkal, és lámpósokkal ékesítettve. —

Az első Consúl így közönte-el az első poharat: Azokért a' Frantziák' és Amériakaiak' lelkeikért, a' kik az ujj világ' függetlenségiért a' tsatázó mezönn hóltanak meg! — *Cambacéres* Consúl ilyen el-közönést projectált: A' *Washington*' Successoraiért! — *Lebrün* Consúl a' következőt javasolta: Amérikanak az Északi Hatalmasságokkal legendő egyesülésiért, olyan czélal, hogy a' tengerekenn való szabadság fenn-tartódhasson.

Az asztaltól való fel kelést haladék nélkül egy tüzi mesterséges játék követte, a' mellyel hasonló-képpen ennek az Amérikával való ujjkötésnek celebráltatására vólt a' főbb tekintet. A' tüz-játék a' víz' partján, és az ábrázolatok, szemmel az ebédlő paloták felé állván, az ugyantsak ezenn a' vizenn lévő hídra vólt egy *obeliskus* készítettve, és erre két olyan figurák helyhezsetve, a' melyeknek egyiké Frantzia országot, a' másika pedig ez Amériikai Respublikát ábrázolta, a' melyek egymás iránt barátságot és egyenességet esküdtenek a' szabadság oltárán, &c. A' kert is meg vólt világosítottva. A' tüz-játék után *concert* vólt.

A' következett naponn ketten az Amériikai követek közzül el-butsúztanak az első Consúltól, és a' magok hazájok felé Amérikába, útnak indúltanak. Ezeknek neveik *Elsworth* és *Davie*. A' harmadik u. m. *Murray*, még most feleséges-tül együtt *Párisban* maradott.

Strasburgból, Octob. 8-dikánn: — Gen. *Clarke*, már 5-dikben megérkezett vólt *Lüneville* várossába, a' hól a' Congressusnak mennél jobban lehető fogadtatására, minden féle készületek tétetnek. A' kastélyban találtató szabáknak és palotáknak hofszok, szélek, és magosságok, ki-méretödvén, *Párisba* tudósítás tétetik róllok. A' régi utza-pádimentomok, a' melyek valámi mély-

köből lévén ki-rakattatva, a' szároz időkben a' szemnek igen ártalmás port okoztanak, mostan fel-szaggattatván, ujra pádimentomoztatnak, Bóltok állittatnak fel; éjjeli világosító elszözök helyheztetődnek a' szükséges helyekre, &c. — Kit rendelt legyen ki a' Frantzia országlószék ezen Congressusra, még bizonyoson nem tudatik —

Ide (*t. i. Strasburgba*) néhány levelek érkeztek ma *Párisból*, a' mellyek arról beszéllenek, hogy ott ismét egy ujj öszfe-eszküvés tudódott legyen ki, a' mely a' mostani országlás formának felfordítására, az első Consúlnak meg öldöklésére, &c, czélozott legyen. Az öszfe esküvés fejeinek, ismét az úgy nevezett *Jákobinusokat* írják lenni, olyan hozzá tétellel, hogy már néhány ilyen fő Jákobinusok, mint *Felix le Pelletier, Rossignol*, — és mások, már árestáltatódtak volna is. Némely levelek szerént tsak egy gyenge, mások szerént pedig három sebet kapott volna az első Consúl: 's tsakia' maga hitel felett való elme béli jelenvalóságának köszönheti, hogy életben maradhatott.“

Német Ország.

Gen. Augereau, minekelötte a' maga hadi szállásával *Aschaffenburgból* visszafelé indult volna, még előbb néhány Német Rendekkel, vagy pedig azoknak nálla lévő követjeikkel, mint nevezetesen a' *Solms Házakkal* is, békelséges és barátságos kötéseket tett.

A' *Solms Braunfelsi Hertzeg*, a' ki a' Prussus és Hafsus alkuba, a' melyet ezek *Báselben* még a' *Barthelémy*' kövétségének idejében kötöttenek vólt a' Frantzia Respublikával, már bé vólt foglalva, és a' kivel a' Frantziák az ólta mind mint neutralissal ugy bántanak, most már nem maradhat tovább szabadon a' Frantzia hadi adóktól, ő is 100,000 Livrákból álló summát tartozik, eről.

tetett költsön nevezet alatt fizetni a' Német országonn lévő Batavusok' armádiájának kassájába. — Hasonló képpen vagyon a' dolga *Wezlár* városánakis, a' klastromjaival együtt. — Az *Orániai* Fejedelmi Háznak Német birodalmi birtokai, 200,000 Livrákat, a' *Nassau-Weilburgi* Ház 80,000-ot tartoznak a' *Gen. Augereau*' rendelése szerént, ugyan-
tsak az említett Batavus seregek' kassájába szolgálta tni.

A' folyó Octob. 4-dikénn tudtára adatta a' *Gen. Augereau*' Generálstábjának vezére *Androssy*, *Fránkfurt* város' Magistratussának, hogy, annak a' 800,000 Livrakkól álló hadiadónak lefizetődése, a' melyet még *Gen. St. Susanne* vetett vólt ezen városra, már most telyességgel nem halasztódhatik tovább, és ha 10 napok alatt le nem fizetődik, akkór egy 5 Batalionokból és 2 Swadronokból álló örző sereg fog *Frankfurt* városába bé-szállani. Éhez képpest egy követséget küldött el 5-dikben a' Magistratus *Offenbachba* a' Batavus tábor mostani fő hadi szállására *Augereau* fő vezérhez, hogy tegyen valami igazítást a' dólgonn.

Regenspurgból, Octob. 9-dikénn: — „Fő vezér *Moreau* és azok az Generálisok, a' kik ötet ide kísérték, a' *Lerchenfeld* és *Königsfeld* Grófok' jofzágaikban, nagy vadászatot csináltak tegnapelőtt. Estve egy nagy bálban vóltak, a' melyet az itt lévő követ adott számokra. A' bál után mind az ötön viszlzá útaztak innét *Münchenbe*. — A' komédiánn is meg jelent a' maga itt való mulatása alatt *Gen. Moreau*, a' melynek alkalmatosságával a' *Szép Markotányosnét* jádzották.

A' *Publiciste* nevü Párisi ujjság szerént, polgár *Neveux* rendeltetődött vólt ki a' Belső Minis-tertől, és küldettetett vólt el *Bavariába*, olyan rendelés mellett, hogy látná meg, nem lehetne e' itten is olyan ritka képeket találni és ölszizegyülyteni, a' melyekkel a' *Párisi* muzeum gazdagítottódhatna. A' *Müncheni* képes ház, egy ugyan

a' leg szebbek között, hanem annak tulajdossága a' Választó Fejedelem, abból a' szebbeket és ritkébbakat, jó előre való vigyázásból még eleintén maga előtt elküldötte volt másuvá. Tsak ugyan talált volt polgár *Neveux* 67 darabokat a' ki-választásra, a' melyek között azonközben tsak a' következő 8 darabok érdemlik inkább az ahoz érték' figyelmetességet, u. m: a' Királyok' üdvözlése, *Rubens* módja szerént; a' Sz. Szűz, Sz. János, és több más Szentek, a' *Tintoret*' munkáji; az Abel megölettetése Kain által, mely a' *Cagnacci* munkájának tartatik lenni; a' Négy vádászatok, *Rubens* szerént; a' Sz. Szűz halála, *Sandrast* által; a' Sz. Szűz, az Idvezítő, és egy térdeplő ember, a' *Vandik*' munkáji; a' kenyér' meg-törése, *Rubens*től; a' Királyok üdvözlése még-egyszer, egy a' *Rubens* jobbkori munkái között. — Tsak ezek fogják a' muzeumba való feltételődést meg-érdemleni. — „Oly ígérettel vitte el ezen képeket polgár *Neveux* tsakugyan, a' *Müncheni* képes házból, hogy a' Párisi nemzeti muzeumból másokat fog helyettette küldeni.

Brüsselből Octob. 7-dikenn: — Anglia és Frantzia ország között, a' békességes alkudazások *praeliminaréji* felett való levelezések még folynak, a' mint ezt a' *Calais* és *Douvres* között vízfűz meg meg vízfűz érkező békességes követségi posta-hajók bizonyítják. Nagyon segítheti ezen első lépést már most a' *Máltha*' megvétele hírének Párisba és Londonba való megérkezése is. Most már a' leg terhesebb pontja a' tengeri fenyegetésnek, u. m. hogy *Máltha* adódjon által a' Frantziáktól, magában eligazítottott.

„*Lord Holland* feleségestől, fiastól, *Lord Dumaneş*, *Marsh*, *Fox Károly* és *Drew* orvos Urak, z' kik nem régiben Londonból jöttek volt Berlinbe, tegnapelőtt Berlinből ide érkeztek, és a' Berlinben lévő Frantzia követ *Beurnonville*' pársussával, innét *Calais* felé fogják a' Frantzia földön tovább

folytatni útjokat. Meg történhetik, azt mondja Lord *Holland*, hogy ő olyan rendelést vehet Calaisnál Londonból, á mely szerint neki Franciaországban tovább is maradni szükséges lesz.

Magyar Ország.

Szatmár Vármeggeből Sziner-Váralyáról, Sept. 29 — dikénn: — „Ujságúl csak azt írhatom hogy ezen Tekéntetes Nemes Vármegye seborvosa *Horváth Sándor* Ur ennek előtte két héttel egy igen szép operatiot teve; Mező Ujvárosbon (a mely egy óra távolságra esik Sziner-Váralyához) egy szegény aszszonynak hét gyermek ke lett egy hassal, az egyike fiu, a' másika leány, meg keresztelvén őket a Pap a' fiút *Jánosnak* nevezte, de a' szegény szülőjinek szomorúságokra a' kis Jantsinak a' homloka közepétől fogva, az ora' közepiig egy vastag tūdő szin hus vala, a' közepén egy sziv forma látatott, a' szemei bé valának boritva, semmit sem láthatott, a' seborvos Ur azonnal oly szépen le vágta, hogy mindjárt látott a' kis Jáncsi; a' vére nagyon folyván meg álitotta, és kurája allatt apjának, és anyának nagy örömekre szépen meg gyógyúlt: Ditsőséges rend! a' kiket az Orvosok meg gyógyittanak, ok azoktól tiszteltetnek, betsültetnek; a' kiket pedig az örökkéválóságra által küldenek, nints többé módjok az átkozódásra.

Sz. Váralyán, noha sok szőlő-hegyek legyenek is, de borunk igen kevés lesz, a' mi lesz jó lesz, a' szőlő jól meg ért, a' hozzászárazság miatt Búzánk-is kevés termett, Tengerink annál kevesebb, a' Búzanak köble 18, a' Tengerinek 16, a' rozsnak pedig folyó ára 14. Marjás.

Elegyes Dolgok.

Koigni Franczia Emigrans, Angliának leg híresebb Agense, a' ki leg több nyughatatlansá-

got szerzett a' Wendei osztályban; el fogattatván a' Tempeli tömlötzbe tsukakott. — A' Philipsburgi vár' Commendánsának, Gróf *Salmnak* el temtetésekor a' Francziák is ki vonatták ártillériáikat, és egynéhány salvét adattak hamvainak meg tisztelésére. — A' Tripolisi Dey hadat indított Svécia ellen. (Az illyetén hadat könnyű egynéhány ezer tallérral le tsendesíteni. Ezek az Afrikai haramja Társaságok, mihelyt meg szorúlnak a' pénz dolgából, mindjárt hadat izennek valamellyik közép tengeren kereskedni szokott Nemzetnek, 's el rabolják kereskedő hajóikat; de ha pénzt kapnak, ismét meg békélnek ellenségeikkel.) — Jefferson, a' ki az Amerikai Respublika' Praesésségere vólt candidálva, meg halálozott. — Azok a' hét Hollandus tisztek, a' kik az el múlt esztendőben a' Texeli flottát az Anglusoknak el adták, örökös szamkivetésbe küldettek.

Harmadszori Hiradás.

Minekutánna Keszthelyen Nemes Zala Vármegyében helyhez tetett Mező Városban Georgikon nevezete alatt fel-állított Gazdasági foglaltságot tárgyazó Majorban a' Gazdaságot tanító Profeszszori hivatal üressen marad: ezennel mind azok, a' kik ennek el viselésére alkalmatosok, 's a' Mezei Gazdaságbéli Tudományokban jártasok lévén, magokat ezen Tanítói Hivatalra adni kívánnák, meg-hívattatnak olly formán, hogy magokat M—gos Gróf Tolnai *Festetics György* Ur' Keszthelyi Gazdaságbéli Directiójánál akár személyesen, akár levélben jelenteni, és arra való tehetségeket, 's alkalmatos vóltokat, szükséges Bizonyság Levelekkel is meg-mutatni ne sajnálják. Ezen Profeszszori Hivatait viselőnek esztendei fizetése áll 400 forint-kész pénzben, és minthogy a' Majorbéli külső Gazdaság' vezérlése, 's kórmányozása is arra bizattatik, ezen Tifztségért is különössen jár 200 fl. — és így ölzveséggel 600 fl. kész pénzben, és 8 akó ó borból 20

pozsonyi Mérő Búzából, 20 Mérő Rozsból, 's 12 öl tűzi fából álló Deputátumban, szabad szálással együtt. A' Profeszszor, és Tisztartó részéről pedig meg-kívántatik, hogy a' Deák, Magyar, és Német nyelveket tudja, a' Gazdaságbéli, és Technologiai Tudományokat úgy értse, hogy azokat helyessen taníthassa, 's e' mellett a' Politziabéli dolgokban is szükséges tudománnyal bírjon; azonban ha e' részben (a' mennyire ezen Institutumban egyedül a' Falusi Politzia tanítatik) a' Tanító még eléggé jártas nem volna, a' tapasztalendő hijánosságot a' néki ki-adandó Könyvekből, és Írásokból önnön szorgalmatosságával, és iparkodásával által könnyen helyre hozhatja.

Harmadszori Hiradás.

Morvában a' Hradisi Kerületben, *Holeschau* nevű városban lakozó *Spiegler Sámuel* és *Schif János* nevű vagyonos Zsidók, a' kik az *Oeconomica Commiszió*ban az Infateria számára való borjúbőr tarifznyákat szerzik, adják tudtokra mindeneknek, kiváltképen a' Nemes Magy. Publicumnak, hogy ő nállok olytén borjúbőr tarifznyák, mintegy 30. vagy 40 ezerig valók készen találtnak. Egy olytén tarifznyának, minden szijak nélkül az ár 1. R. forint, mellyekhez hogyha szijak is kívántatnának, azokat is az említett Zsidók különös árron meg szerezhetik. Ezt a' jelentést azért kívánnyák az említett Zsidók a' Magyar újfág levelek által ki hirdettetni, hogy ha talán a' mostani fel állítandó infurrectionalis gyalog Seregeknek számára a' Tek. Nem. Vármegyéknek szúkfégek volna olytén borjúbőr tarifznyákra, azokat minden órában készen lehet nállok találni.

* * *

Hogy a' közelébb * múlt posta-naponn nem minden érd. Olvasóinknak küldhettük meg-előre el nem látott akadályok miatt a' M. Kurírnak 32-dik darabját, azért botsanatos kérünk.

P. D.